

**GREEN
OFFICE**

**WWF GREEN OFFICE -VUOSIRAPORTTI 2022:
Ilmastolaskurin ja Kulutustapamittarin
Tulosityhteenvedo**

Tämä raportti

Yhteenvedossa käsitellään WWF Suomen Green Office -verkoston vuosiraportoinnin päätulokset vuoden 2021 kulutuksesta ja päästöistä. Yhteenveto koostuu kahdesta osasta.

Ensimmäisessä osassa tutustutaan Ilmastolaskurin tuloksiin. Ilmastolaskuri on työkalu, jolla yritykset ja organisaatiot voivat laskea työpaikkansa aiheuttamat hiilidioksidipäästöt eli hiilijalanjäljen. Koosteessa kuvataan, miten verkoston raportoidut päästöt ovat jakautuneet eri Green Office -teemojen kesken. Soveltuvien osien tuloksia vertaillaan myös edellisvuosien kulutus- ja päästölukemiin. Lisäksi Ilmastolaskurin osalta tarkastellaan vuoden 2021 toimialakohtaisia päästöjä sekä toimialojen eroja neljän eri mittarin kautta.

Raportin toisessa osassa keskitytään Kulutustapamittarin tuloksiin. Kulutustapamittari on kyselypohjainen työkalu, jonka avulla kartoitetaan henkilöstön toimintatapojen ympäristövaikutuksia. Kulutustapamittarin osalta yhteenvetoon on koottu tietoa verkostoon kuuluvien työntekijöiden kasvisruokailusta, energiansäästötoimenpiteistä sekä jätteiden lajittelusta.

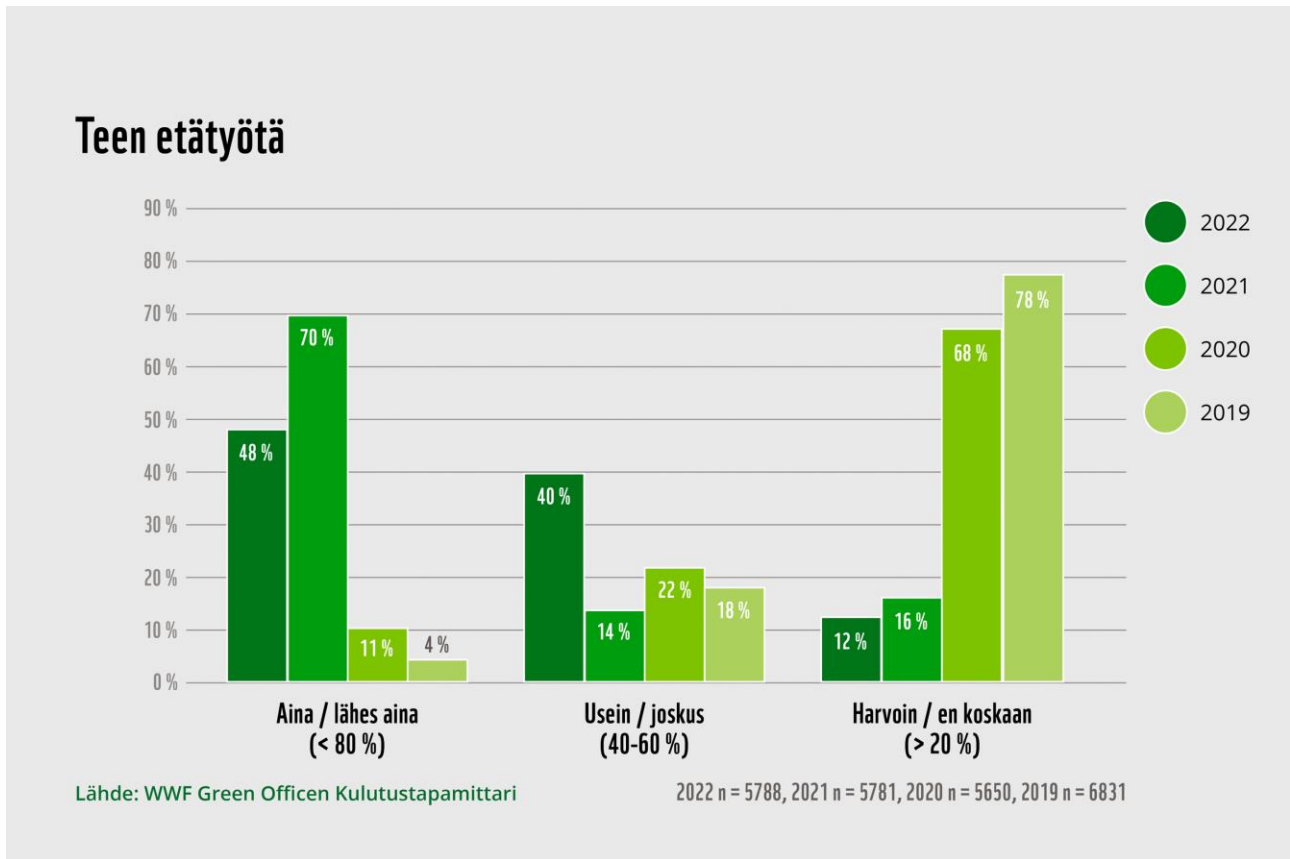
Kulutustapamittari-työkalu uudistettiin kokonaisuutena vuonna 2022. Tavoitteena oli kehittää kyselystä vanhaa mittaria käyttäjäystävällisempi uudistamalla työkalun kysymyksiä ja vastausvaihtoehtoja sekä huomioimalla etätyöskentely entistä paremmin. Uudistuksen myötä myös kyselyn raportointiyhteenvettoa on kehitetty ja tulokset ovat nyt selkeämmin luettavissa ja hyödynnettävissä.

Vuosiraportoinnin tulokset on kerätty kevään 2022 aikana. Suomen Green Office -verkostossa oli keväällä 2022 mukana yhteensä 201 yritystä ja organisaatiota, 464 toimipaikkaa ja 54212 henkilöä. Organisaatiot, joille on myönnetty WWF Green Office -merkki 31.12.2021 mennessä, ovat olleet raportointivelvollisia. Lukuihin on laskettu lisäksi mukaan organisaatiot, jotka eivät ole raportointivelvollisia, sillä myös nämä organisaatiot voivat raportoida kulutuslukuja Ilmastolaskuriin sekä vastata Kulutustapamittariin.

Työskentelytavoissa näkyy paluu työpaikoille sekä siirtyminen hybridimalliin

Vuonna 2021 koronapandemia vaikutti vielä monin tavoin työskentelytapoihin, mutta samaan aikaan havaittavissa oli jo paluuta työpaikoille sekä siirtymistä erilaisiin hybridimalleihin. Paluu työpaikoille näkyi suurempana kulutuksena sekä päästöinä verrattuna vuoden 2020 lukemiin. Saman aikaisesti voimme kuitenkin havaita kulutuksen olevan entistä vastuullisempaa, mikä ilmenee esimerkiksi uusiutuvilla energianmuodoilla tuotetun sähkön oston osuuden kasvuna. Vaikuttaa siltä, että etätyöskentely tulee myös jatkossa olemaan aiempaa suuremmissa roolissa verrattuna pandemiaa edeltävään aikaan. Tästä johtuen on tärkeää, että työn aiheuttamat ympäristövaikutukset huomioidaan ja niitä vähennetään myös etätöissä.

WWF:n Kulutustapamittarin avulla kerätään tietoa Green Office -verkoston työntekijöiden etätyöaktiivisuudesta. Kulutustapamittarin etätyötä koskevan kysymyksen avulla on voitu selvittää, kuinka usein työntekijät työskentelevät etänä.

Kuva 1 Paluu työpaikoille sekä siirtyminen niin kutsuttuun hybridimalliin näkyy muutoksena etätyöskentelyn määrässä.

Kuten kuva 1 osoittaa, vuoden 2022 tuloksista on selkeästi nähtävissä palaaminen työpaikoille sekä siirtyminen hybridimalliin, jossa työskentely tapahtuu sekä työpaikalla että etänä. Kulutustapamittariin vastanneista Green Office -verkoston työntekijöistä enää 10 prosenttia kertoi tekevänsä aina etätyötä, kun keväällä 2021 vastaava luku oli vielä 55 prosenttia. Suurin osa (38 %) vastaajista ilmoitti kuitenkin edelleen työskentelevänsä lähes aina etänä tai usein etänä (25 %). Edelleen niiden työntekijöiden osuus, jotka eivät työskentele koskaan, tai vain harvoin etänä, on melko pieni (12 %), kun ennen pandemiaa selvä enemmistö ei juurikaan työskennellyt etänä.

Uudistetussa Kulutustapamittarissa kysymyksenasettelua muutettiin seuraavalla tavalla: etätyöaika pyydettiin ilmoittamaan prosentteina sen sijaan, että vastaaja ilmoittaisi etätyöajan kokonaisina työpäivinä viikossa. Muutoksen taustalla oli saamamme palaute, jossa huomautettiin etätyöskentelyn määrän vaihtelusta viikoittaisella tasolla. Vertailudatat vuosilta 2020 ja 2019 on muutettu vastaamaan uudistuksen myötä käyttöönotettua tapaa ilmoittaa etätyön määrä prosenttiosuuksina.

Kyselyn tuloksia tarkastellessa on huomioitava, että Green Office -verkostoon kuuluvia yhdistää toimistoympäristössä työskentely, ja eri aloilla ja ammateissa etätyön tekemisen määrät vaihtelevat.

Ilmastolaskuri

WWF Green Officen Ilmastolaskurilla Green Office -organisaatiot raportoivat ja seuraavat työpaikkansa päästöjä ja kulutusta, jotka syntyvät energiankulutuksesta, liikkumisesta, hankinnoista ja jätteistä.

Tämä tulosityhteenvedo kattaa yhteensä 152 organisaation kevään 2022 Ilmastolaskurin vastaukset, heidän raportoimistaan 196 eri toimipaikasta. Organisaatiot täyttivät omien toimipisteidensä vuoden 2021 kulutusluvut laskuriin, jonka perusteella laskuri laski kunkin toimipisteen päästöt hiilidioksiditonneina (tCO₂) tai hiilidioksidiekvivalenttonneina (tCO₂ ekv.). Ilmastolaskurin tulosityhteenvedossa luvut ilmaistaan yhden yksikön tarkkuudella.

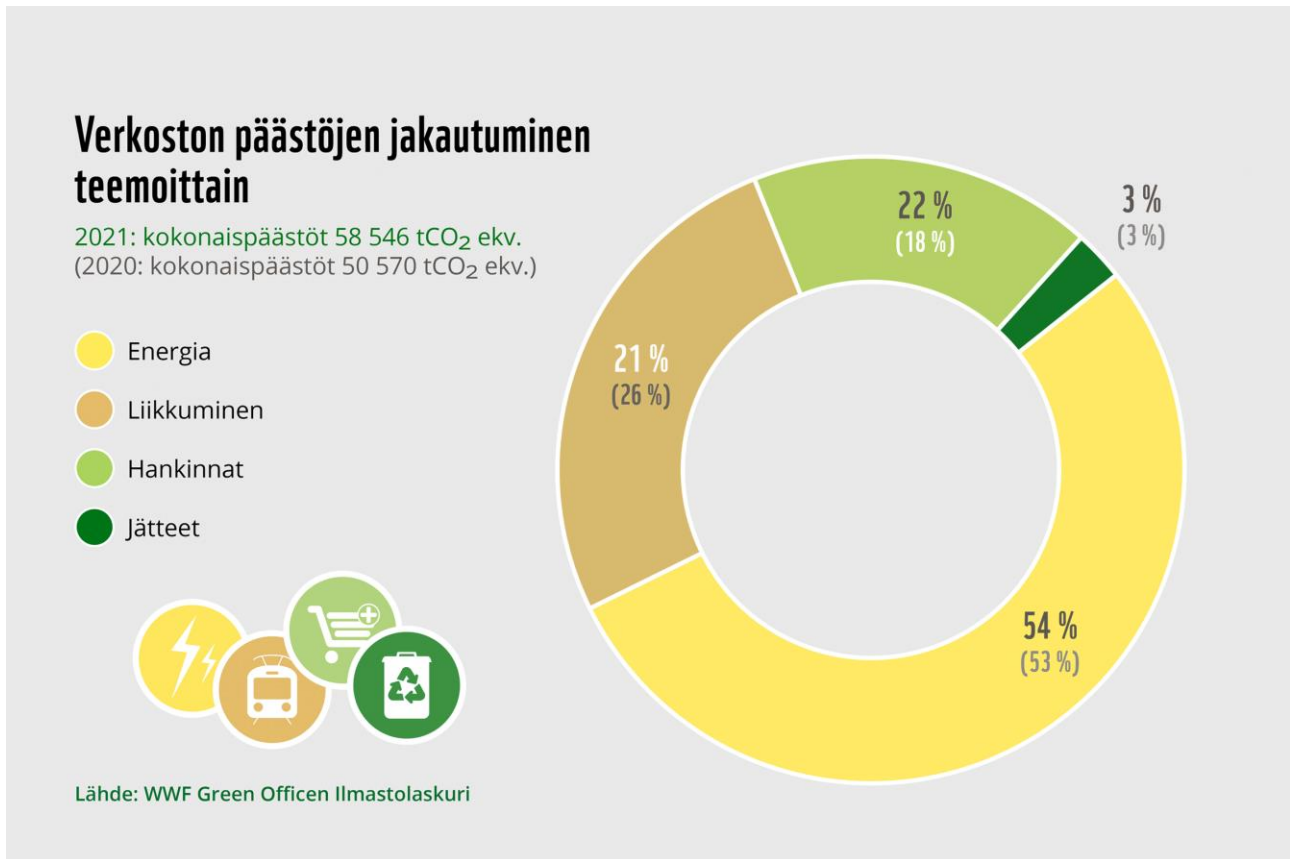
Tuloksia tarkastellessa on hyvä ymmärtää, että organisaatiot raportoivat kulutuslukujaan laskuriin eri laajuuksilla: osa vastaajista täyttää vain yksittäisiä mittareita ja osa vastaa kattavammin. Tämän vuoksi kokonaispäästöt kuvaavatkin organisaation raportoimien kulutuslukujen päästöjä, jotka voivat olla vain osa työpaikan kokonaispäästöistä. Organisaatioiden eritasoinen raportointi tekee lukujen vertailusta haastavaa, koska yksittäisen organisaation osalta päästöjen korkea määrä voi kertoa myös aktiivisemmasta raportoinnista, eikä ainoastaan korkeammasta kulutuksesta.

Laskurin toiminta perustuu päästökertoimiin, jotka on avattu Ilmastolaskurin laskentaperusteet -näkyssä. Päästökertoimilla tarkoitetaan kerrointa, jonka avulla voi laskea kulutuksen aiheuttamat päästöt. Käytettävät kertoimet sisältävät aina rajauksia ja oletuksia ja ne myös päivittyvät ajan kuluessa, kun tieto ja esimerkiksi teknologia kehittyvät. Ilmastolaskurin kertoimia tarkastetaan vuosittain arvioimalla nykyisten kerrointen käyttökelpoisuutta ja laskuriin pyritään löytämään ajantasaisimmat julkisista lähteistä saatavilla olevat kertoimet. Kerrointen päivitys kuitenkin tarkoittaa, että vuosikohtaisia eroja päästöissä saattaa selittää myös kertoimen muutos, ei ainoastaan kulutuksen muutos. Päästöjen kehityksen lisäksi Green Office -organisaatiot pystyvät Ilmastolaskurissa seuraamaan myös kulutuksen kehittymistä.

Ilmastolaskurin päätulokset

Koko Green Office -verkoston raportoimat yhteenlasketut työn tekemisestä aiheutuvat päästöt olivat vuoden 2021 aikana 58 546 tonnia hiilidioksidiekvivalenttia (tCO₂ ekv.), mikä vastaa lähes 5 700:n keskivertosuomalaisen vuosittaista hiilijalanjälkeä ([Sitra, 2019](#)). Raportoidut päästöt jakautuivat neljään eri teemaan: energiaan, liikkumiseen, hankintoihin ja jätteisiin.

Kuten kuvassa 2 näkyy, valtaosa vuoden 2021 raportoiduista päästöistä (54 %) syntyi toimistojen energiankäytöstä, joka kattaa sähkön, lämmityksen ja jäähdytyksen kulutuksen aiheuttamat päästöt. Toiseksi eniten päästöjä syntyi hankinnoista (22 %), jossa päästöjä muodostui lähinnä tietokoneiden ja näyttöjen päästöistä. Liikkumisesta muodostui lähes yhtä paljon päästöjä kuin hankinnoista (21 %). Liikkumisen päästöihin on laskettu vain työasiointiliikkumisesta aiheutuvat päästöt. Pienin osuus raportoiduista päästöistä syntyi toimipisteiden jätteistä (3 %).

Kuva 2 Suurimmat muutokset verkoston päästöjen jakautumisessa edellisvuoteen verrattuna näkyvät liikkumisessa ja hankinnoissa – hankinnoista muodostuvien päästöjen osuus nousi ja liikkumisesta aiheutuvien päästöjen osuus puolestaan laski.

Kuvassa 2 näkyy myös, miten päästöt jakoutuivat vuoden 2021 Ilmastolaskurin vastauksissa. Huomioitavaa on, että vuodet 2020–2021 ovat olleet erityisen poikkeuksellisia pandemian vuoksi, ja valtaosa työntekijöistä on työskennellyt etänä. Hankintojen, energiankulutuksen ja päästöjen kasvu selittyy työntekijöiden osittaisella palaamisella takaisin työpaikoille 2021. Hieman yllättäen liikkumisen osuus kokonaispäästöistä on vähentynyt, verrattuna vuoteen 2020, vaikka pandemiavuosi 2020 oli liikkumisen suhteen erityisen rajoitettua. Lentomatkustelu on vähentynyt edelleen vuonna 2021 ja tämä osaltaan selittää liikenteen päästöjen vähenemistä.

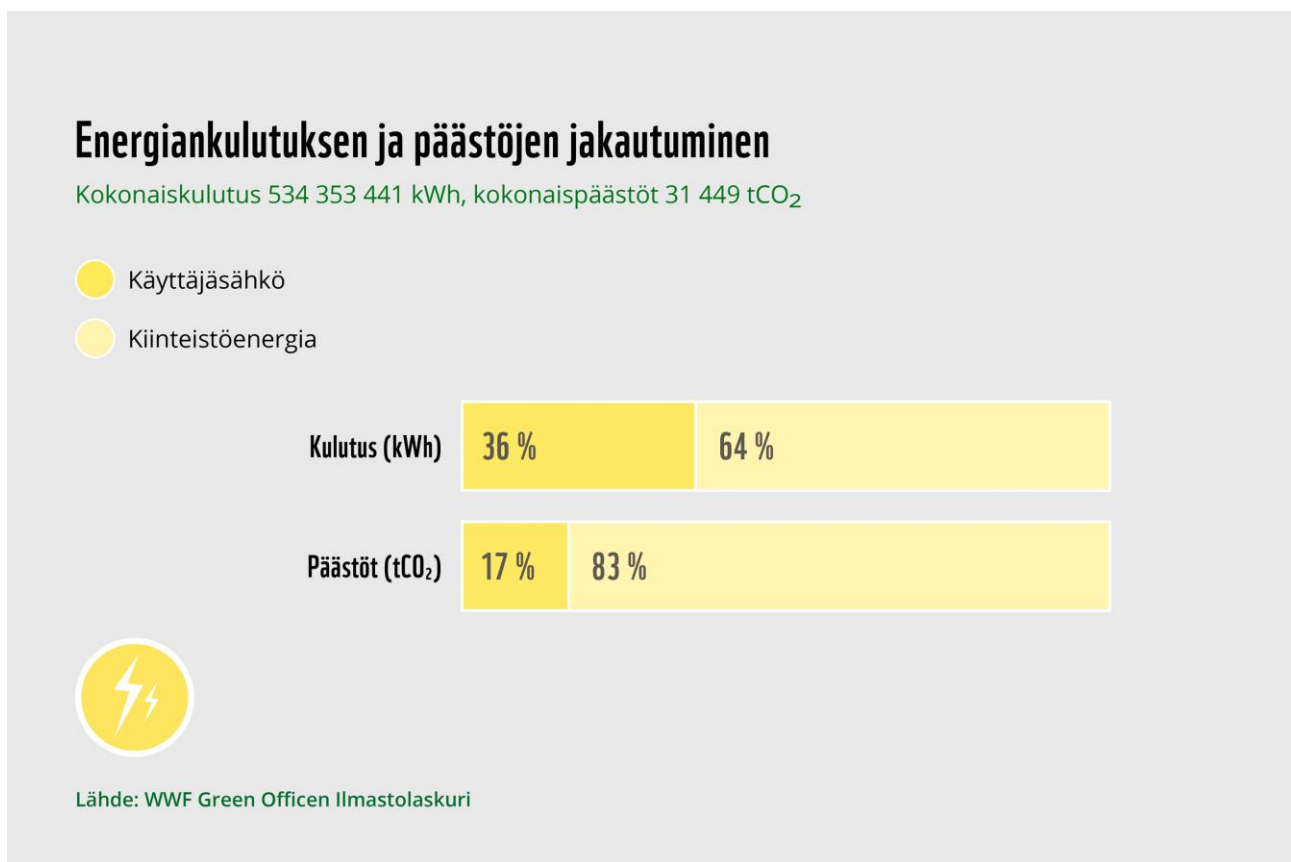
Tuloksia tarkasteltaessa on tärkeä ymmärtää muutamia taustatekijä, jotka vaikuttavat päästöjen kokonaismäärään. Organisaatiot valitsevat itse, mitä mittareita he Ilmastolaskurissa täyttävät. Eniten vuoden 2021 raportoinnissa täytettiin energian osalta ostosähkön kulutuslukuja sekä hankintojen osalta toimistopaperin kulutusta. Sen sijaan joitain toisia mittareita, kuten tietyn jätelajin määriä, Green Office -verkoston organisaatiot täyttivät harvemmin. Eri mittareiden vastausaktiivisuuteen vaikuttaa muun muassa organisaatioiden asettamat tavoitteet ympäristövaikutusten pienentämiseksi ja lähtötietojen saatavuus.

Vuosi 2021 oli toimistotyön osalta edelleen poikkeuksellinen, kun iso osa työntekijöistä työskenteli etänä vallitsevan koronapandemian tai muuttuneen työskentelymallin takia. Ilmastolaskurin tuloksissa ei huomioida etätyöpisteillä tapahtunutta kulutusta, mikä vaikuttaa verkoston kokonaispäästöihin. Näiden syiden vuoksi tämän yhteenvedon tulokset eivät anna täydellistä kuvaa työn aiheuttamista todellisista kulutusmääristä ja päästöistä.

Lisäksi eri vuosia tarkastellessa on huomioitava, että luvut eivät ole suoraan keskenään vertailukelpoisia, koska raportoineiden organisaatioiden määrä, niiden raportointiaktiivisuus ja kertoimet voivat vaihdella vuosien välillä.

Valtaosa kulutetusta ostosähköstä vihreää sähköä

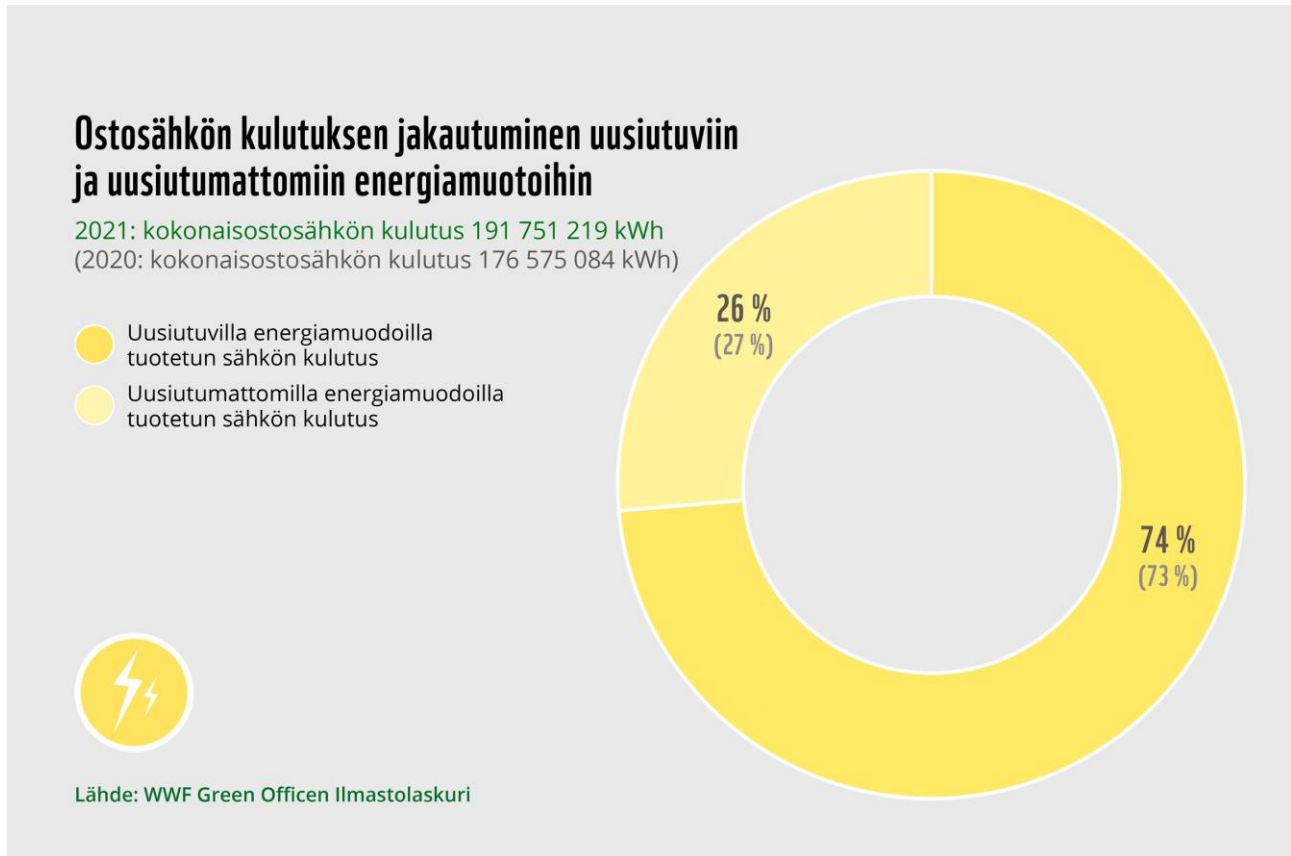
Ilmastolaskurissa energiankulutus koostuu käyttäjäsähköstä ja kiinteistöenergiasta. Käyttäjäsähköllä tarkoitetaan organisaation itse hankkimaa sähköä, joka yleensä koostuu ostosähköstä. Kiinteistöenergia pitää sisällään kiinteistösähkön, esimerkiksi kiinteistön valaistuksiin ja muihin yleisiin tiloihin liittyvän sähkönkulutuksen sekä kaukolämmityksen ja kaukojäähdytyksen kulutuksen. Kuvassa 3 on esitetty, miten energiankulutus ja päästöt jakautuivat käyttäjäsähkön ja kiinteistöenergian välillä vuoden 2021 tuloksissa.

Kuva 3 Valtaosa työpaikkojen energian päästöistä muodostui kiinteistöenergiasta, jonka raportoidut kilowattituntikohtaiset päästöt ovat käyttäjäsähköä korkeampia.

Tulokset osoittavat, että raportoidun käyttäjäsähkön päästöt ovat huomattavasti matalammat kuin kiinteistöenergian päästöt. Käyttäjäsähkön osalta päästölukua pienentää uusiutuvilla energianlähteillä tuotetun sähkön osuus kulutuksesta, sillä uusiutuvista energiamuodoista suoria päästöjä ei synny. Green Office -verkoston ostosähkön kulutuksesta 74 prosenttia perustuikin uusiutuvilla energiamuodoilla tuotettuun sähkөөn (kuva 4). Raportoidusta käyttäjäsähköstä uusiutuvilla energianmuodoilla ostetun sähkön osuus on kasvanut yhden prosenttiyksikön viime vuodesta.

Green Office -toimistoilla on usein hyvät edellytykset itse päättää ostosähkösä alkuperä, kun taas esimerkiksi kiinteistösähkön osalta päätöksen tekee tavanomaisesti kiinteistönomistaja. Green Office kannustaa kuitenkin verkoston organisaatioita nostamaan aktiivisesti toimitilojen ympäristöasioita myös kiinteistönomistajan tietoon ja näin vaikuttamaan laajemmin.

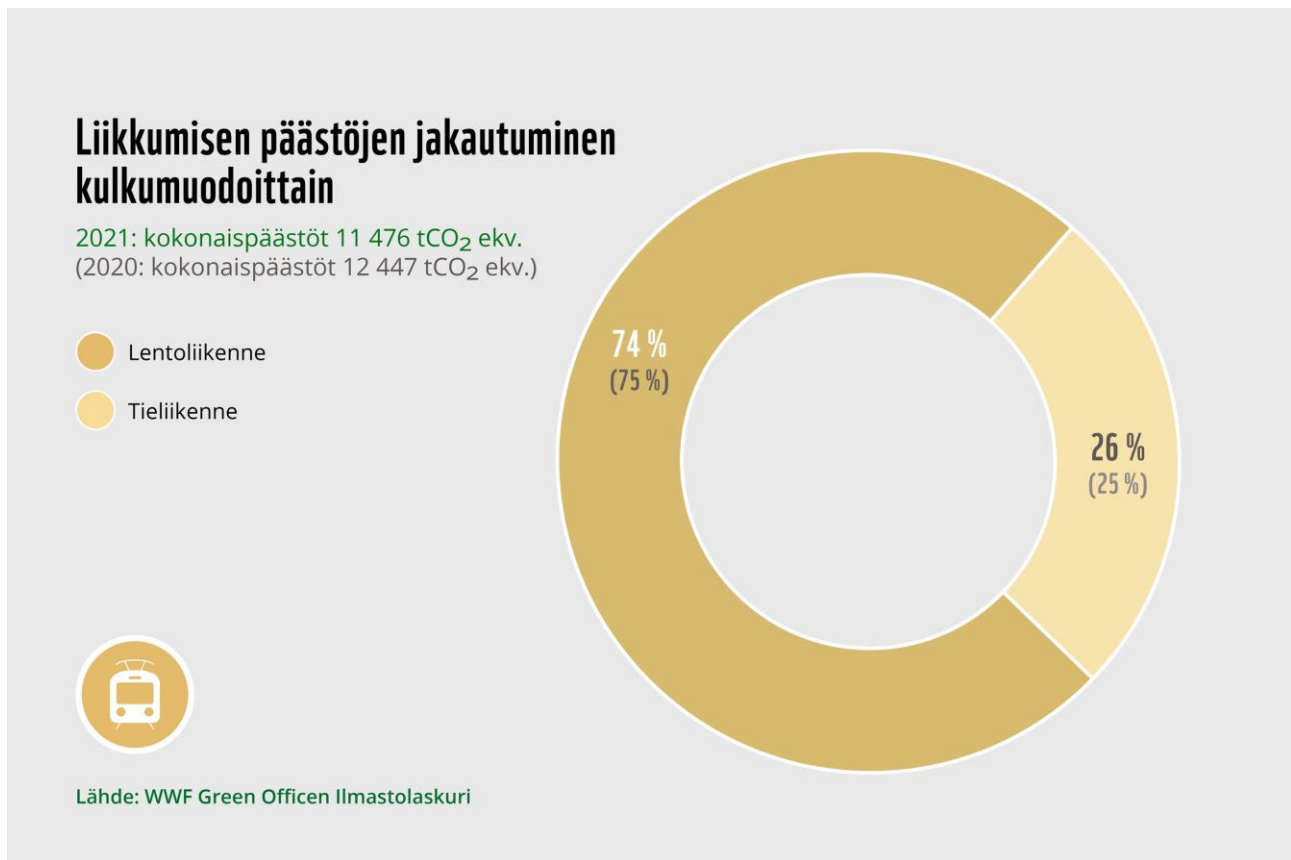
Kuva 4 Valtaosa raportoidusta ostosähkön kulutuksesta perustuu uusiutuvilla energianlähteillä tuotettuun sähkseen, jonka osuus on kasvanut edelliseen vuoteen verrattuna.

Ilmastolaskurissa uusiutuvilla energianlähteillä tuotetuksi sähköksi luetaan aurinko-, tuuli- ja vesisähkö sekä bioenergialla tuotettu sähkö. Green Office -verkoston raportoimasta uusiutuvilla energianlähteillä tuotetusta sähköstä 25 % oli tuulisähköä, 7 % vesisähköä, 4 % aurinkosähköä, 1 % bioenergialla tuotettua sähköä ja loput 63 % muita tai ei tiedossa olevia, tarkemmin eriteltyjä uusiutuvan sähkön muotoja. On hyvä huomioida, että kaikki uusiutuva energia ei ole ympäristöystävällistä: esimerkiksi vesivoiman tuottamiseksi jokia täytyy padota, mikä on virtavesiluonnolle tuhoisaa. WWF suosittelee valitsemaan ensisijaisesti auringolla tai tuulella tuotettua sähköä.

Työasiointiliikkuminen on kokonaisuudessaan vähentynyt

Ilmastolaskurilla mitataan lähinnä liikkumista työasiointimatkoilla. Työasiointimatkoilla tarkoitetaan työajalla tapahtuvaa liikkumista esimerkiksi erilaisiin kokouksiin ja tapaamisiin niin kotimaassa kuin ulkomailla. Organisaatiot voivat myös erikseen mitata kodin ja työpaikan välisen matkojen päästöjä. Kodin ja työpaikan välisen liikkumisen kulutusta ja määrää mitataan, koska näitä matkoja ei tehtäisi ilman työpaikkoja. Vaikka työntekijöiden asuinpaikkaan organisaatio ei pysty

vaikuttamaan, voi se kuitenkin kannustaa henkilöstöä ekologisiin liikkumismuotoihin kodin ja työpaikan välillä.

Kuva 5 Liikkumisen päästöt muodostuivat lentoliikenteen ja tieliikenteen, eli lähinnä henkilöautojen, päästöistä.

Tässä kappaleessa pureudutaan työasiointiliikkumiseen ja sen päästöihin. Kodin ja työpaikan välinen liikkuminen ei sisälly näihin lukuihin. Kuvasta 5 näkee, että liikkumisen päästöt muodostuivat lentoliikenteen (74 %) ja tieliikenteen (26 %) päästöistä. Tieliikenne pitää tässä yhteydessä sisällään henkilöautolla ja moottoripyörällä tehdyt matkat sekä taksimatkat. Lentoliikenteen ja tieliikenteen lisäksi Ilmastolaskurilla mitataan myös muiden kulkumuotojen, kuten laivaliikenteen, joukkoliikenteen sekä kävelyn ja pyöräilyn matkoja, mutta näiden päästöt ovat liikenteen kokonaispäästöihin verrattuna pieniä. Esimerkiksi joukkoliikenne vastasi vuoden 2021 raportoiduista työasiointimatkojen henkilökilometreistä 5 prosenttia, mutta päästöistä vain 0,05 prosenttia.

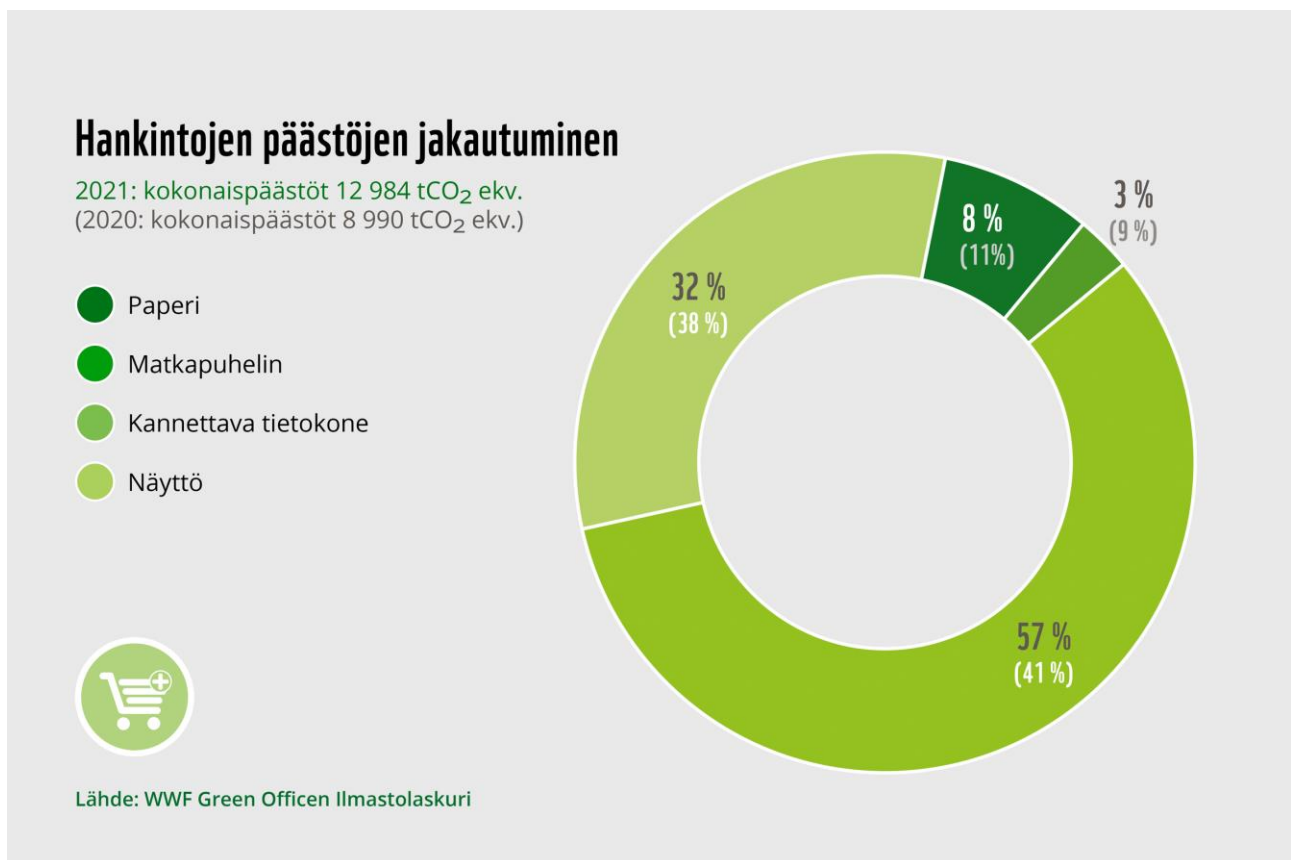
Raportin alussa esitetystä kuvasta 2 voi nähdä, miten liikkumisen osuus kokonaispäästöistä on pienentynyt merkittävästi verrattaessa vuoden 2020 tuloksiin. Suurin vaikutus päästöjen vähenemiseen on lentoliikenteen dramaattinen vähentyminen pandemiavuonna 2020, mikä jatkui myös vuonna 2021. Myös tieliikenteen päästöt ovat edelleen vähentyneet vuonna 2021 verrattaessa vuoteen 2020, vaikkakin vaikutus kokonaispäästöihin ei ole aivan yhtä suuri. Lentoliikenteen päästöt vähenivät vuonna 2021 864 hiilidioksiditonnia, mikä vastaa 1 614 yhdensuuntaista Helsinki-Lontoo lentoa.

Henkilökilometreissä laskettuna tieliikenne on suurin liikkumismuoto (49 %), lentoliikenne seuraavaksi suurin ja (46 %) ja joukkoliikenne pienin (5 %). Huomionarvoista on, että 2021

kaukoliikenteen raportoidut henkilökilometrit vähenivät yli puolella vuodesta 2020. Muutos on todennäköisesti seurausta pandemiasta koskevista rajoitteista ja suosituksista.

Hankintojen merkittävimmät päästöt syntyvät toimistolaitehankinnoista

Hankinnoista Green Office -organisaatiot raportoivat paperinkulutusta ja toimistolaitehankintoja. Toimistolaitehankinnoista raportoidaan erikseen matkapuhelimet, kannettavat tietokoneet, näytöt ja tablettitietokoneet. Päästöjen osuudet eri hankinnoista näkyvät kuvassa 6. Vuonna 2021 hankintojen kokonaispäästöt olivat lähes 13 000 tonnia hiilidioksidiekvivalenttia, mikä vastaa reilun 216 000 älypuhelimien elinkaarenaikaisia päästöjä ([Liikenne- ja viestintäministeriö, 2020, s. 67](#)).

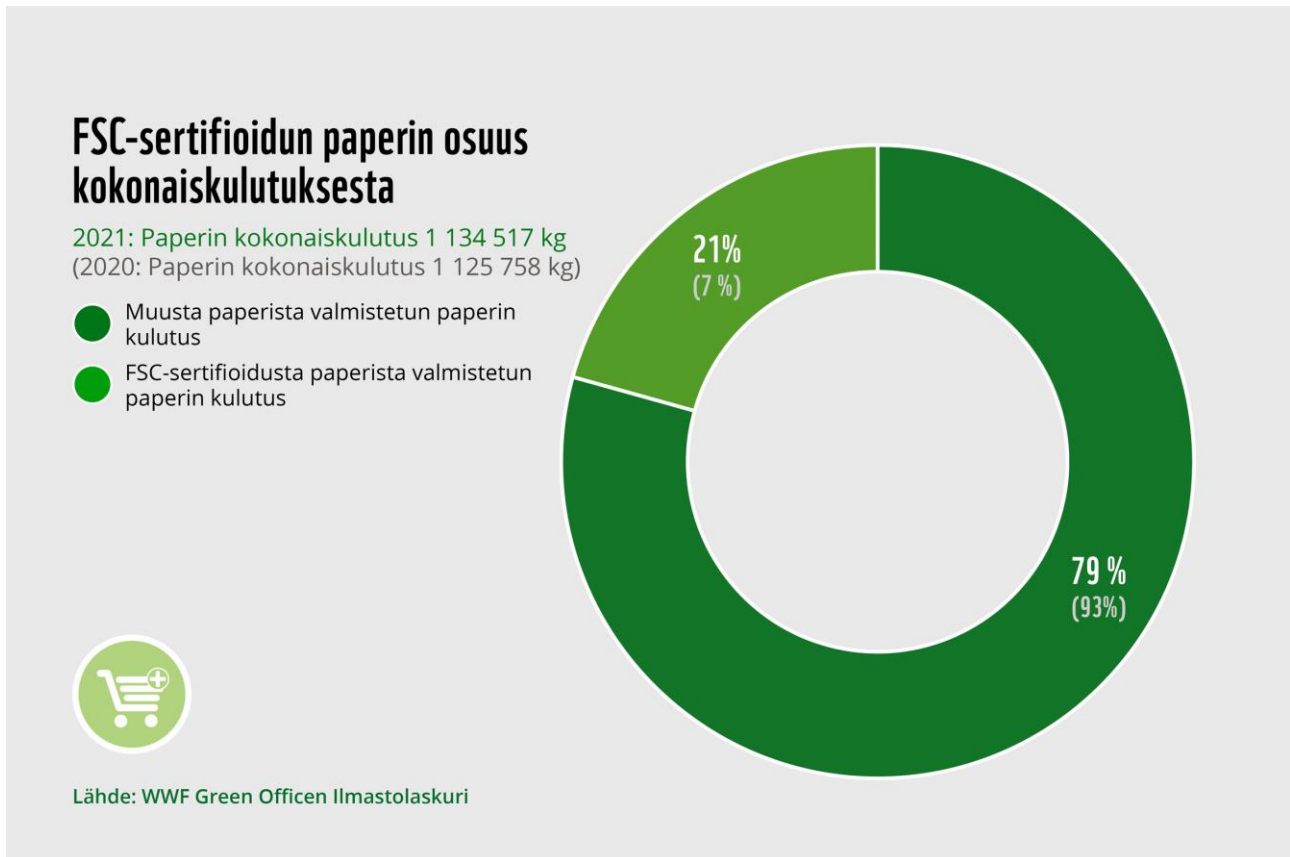

Kuva 6 Merkittävimmät hankinnoista aiheutuneet päästöt syntyvät toimistolaitehankinnoista.

Hankinnoista aiheutuvat päästöt ovat selvästi kasvaneet edellisvuodesta, mikä selittyy työntekijöiden osittaisella paluulla työpaikoille. Suurin osa toimistolaitehankintojen päästöistä on peräisin kannettavista tietokoneista (57 %) ja toiseksi eniten näytöistä (32 %).

Hankintojen tullessa ajankohtaiseksi on järkevää huomioida niihin liittyvät ympäristönäkökulmat. Hankintoja kannattaa tehdä vain tarpeeseen ja selvittää mahdollisuus ostaa kierrätettyjä laitteita. Laitteiden pitkäikäisellä käytöllä säästetään uuden tuotteen valmistukseen tarvittavat luonnonvarat. Uusia laitteita hankkiessa on hyvä varmistaa, että ne ovat vastuullisesti tuotettuja, korjattavia ja kierrätettäviä.

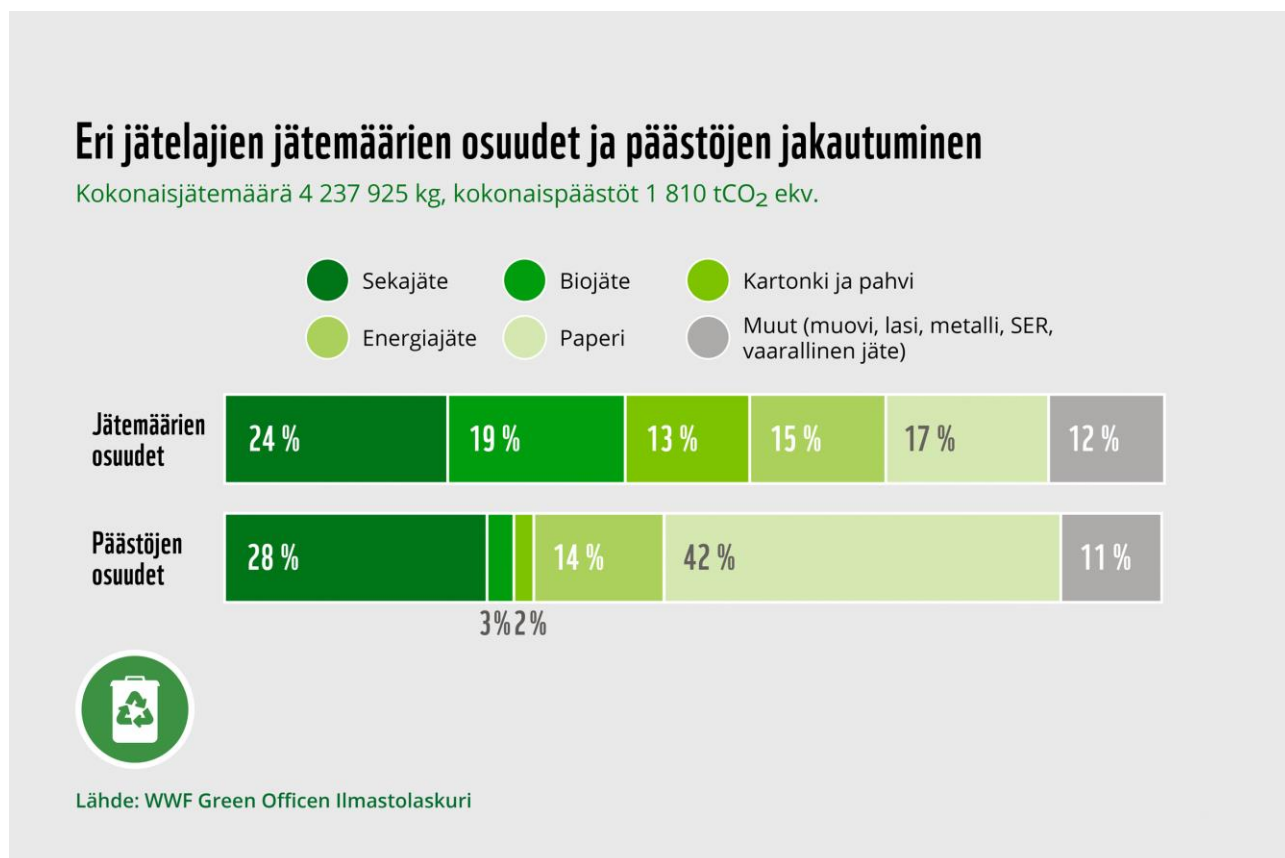
Vaikka paperinkulutuksen päästöt (8 %) ovat kokonaispäästöihin verrattuna vähäisiä, paperin laadulla ja kulutuksella on kuitenkin merkittäviä ympäristövaikutuksia esimerkiksi metsien käytön kannalta. Ilmastolaskurilla mitataan myös FSC-sertifioidun paperin osuutta Green Office -verkoston paperin kulutuksesta. FSC-sertifikaatti kertoo, että paperiin käytetty puu on kaadettu kestävästi hoidetusta metsästä. On ilahduttavaa nähdä, että raportoinnin perusteella FSC-sertifioidun paperin osuus on kasvanut edellisvuoden 7 prosentista 21 prosenttiin vuonna 2021 (kuva 7). WWF suosittelee erityisesti hankkimaan kierrätettyä FSC-paperia (FSC Recycled), jonka jälkeen toiseksi paras vaihtoehto on jokin muu kierrätyspaperi (100 % Recycled). Jos kierrätyspaperia ei ole saatavilla, WWF suosittelee käyttämään 100 % FSC-merkittyä paperia.

Kuva 7 FSC-sertifioidun paperin osuus on kasvanut huomattavasti vuonna 2021.

Paluu työpaikoille näkyy kasvaneissa jätemäärissä

Jätteiden päästöt koostuvat kymmenen eri jätelajin raportoidusta kulutuksesta. Eniten vuonna 2021 jättekiloja raportoitiin sekajätteeseen. Suuri päästöjen aiheuttaja (42 %) on kuitenkin paperi, vaikka se vastasi kokonaismäärältään vain 17 prosenttia raportoidun jätteen määrästä. Green Office -verkoston kokonaisjätemäärä oli vuonna 2021 yli 4,2 miljoonaa kiloa (kuva 8).

Kuva 8 Suurin osa jätteiden kulutuksesta muodostui sekajätteestä ja suurin osa päästöistä paperista.

Kun verrataan vuoden 2021 jätteiden kokonaismäärää viime vuonna raportoituun määrään, havaitaan, että jätteiden määrä on verkostotasolla tänä vuonna suurempi, kasvua on etenkin sekajätteen, kartongin ja pahvin sekä paperin määrässä.

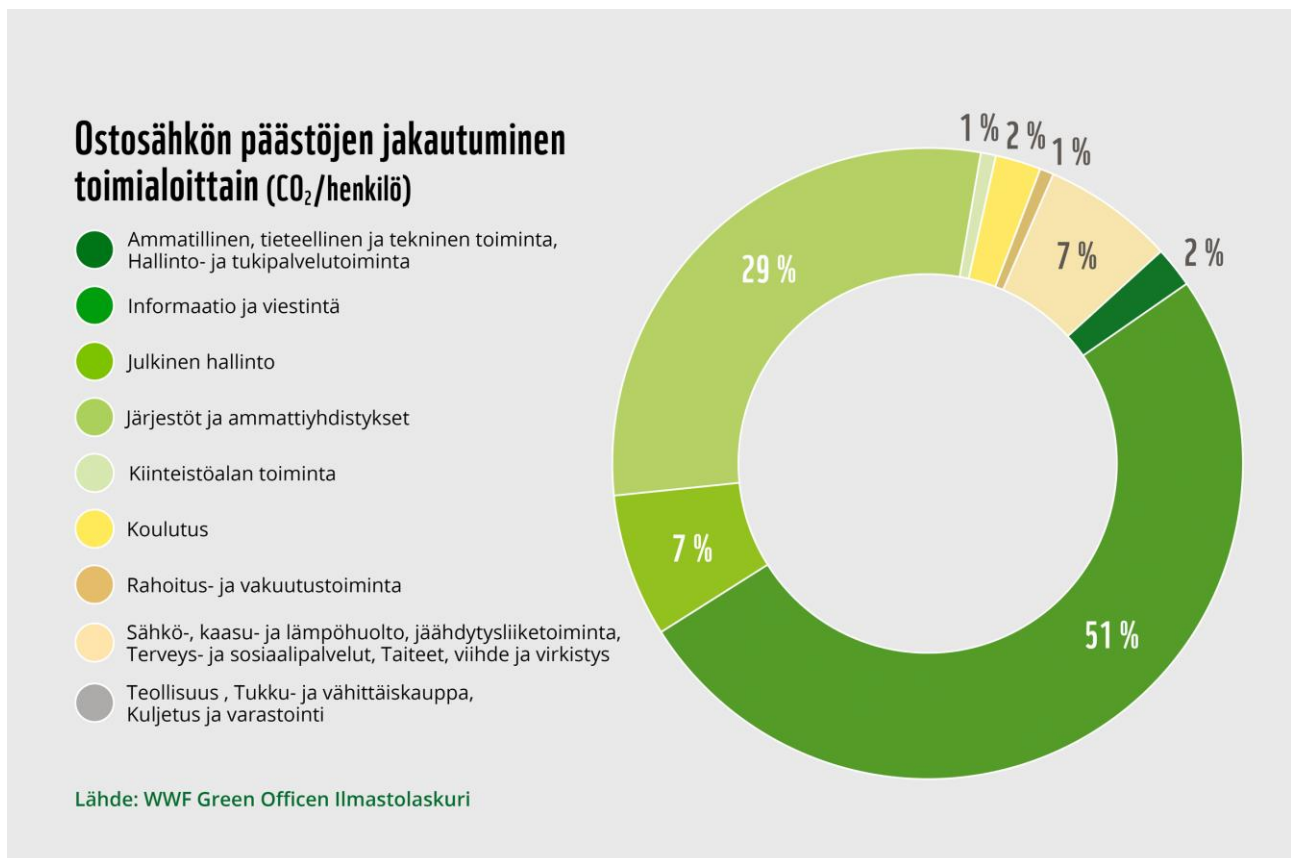
WWF Green Office -verkoston päästöjen toimialakohtainen vertailu 2021

Green Office -organisaatiot on jaettu yhdeksään eri toimialaryhmään. Ryhmäjako perustuu Tilastokeskuksen toimialaluokkiin. Tätä raportointia varten toimialaluokkia on yhdistetty ja laajennettu, jotta Green Officen käyttämät ryhmät ovat riittävän isoja tulosten vertailuun.

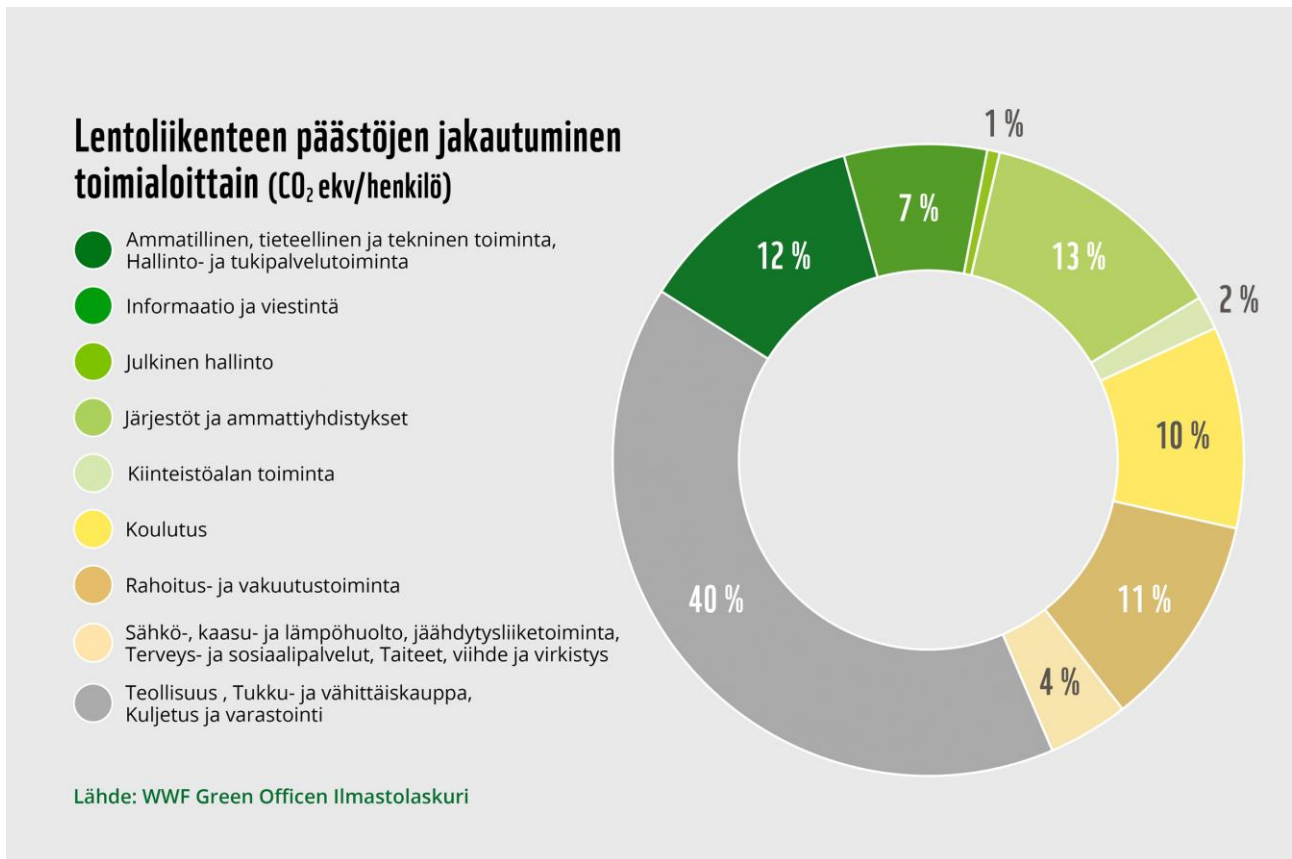
Verrattaessa eri toimialojen keskimääräisiä päästöjä, aineistosta on poimittu eniten täytettyjen mittareiden keskimääräiset päästöt henkilöä kohden. Keskiarvoon on huomioitu vain ne organisaatiot, jotka ovat raportoineet kulutusta kyseiseen mittariin. Mahdolliset nolla-arvot eivät näy keskiarvossa, koska niiden osalta on epäselvää, onko kulutus todellisuudessa nolla vai eikö kyseistä kulutusyksikköä vain ole raportoitu. Vertailu on toteutettu keskiarvopäästöinä henkilöä kohden, jotta eri toimialaryhmien tuloksia voidaan toimialojen kokoeroista huolimatta vertailla toistensa kanssa.

Tarkasteltaviksi mittareiksi on valittu yksi mittari kustakin kategoriasta niin, että energian osalta mitataan ostosähköä (kuva 9), liikkumisen osalta lentoliikennettä (kuva 10), hankintojen osalta paperia (kuva 11) ja jätteiden osalta sekajätettä (kuva 12). Kustakin kategoriasta on valittu se mittari, jota on eniten täytetty. Yhteenvedo toimialakohtaisista keskiarvopäästöistä ja toimialakohtaisista tuloksista näkyy taulukossa 1.

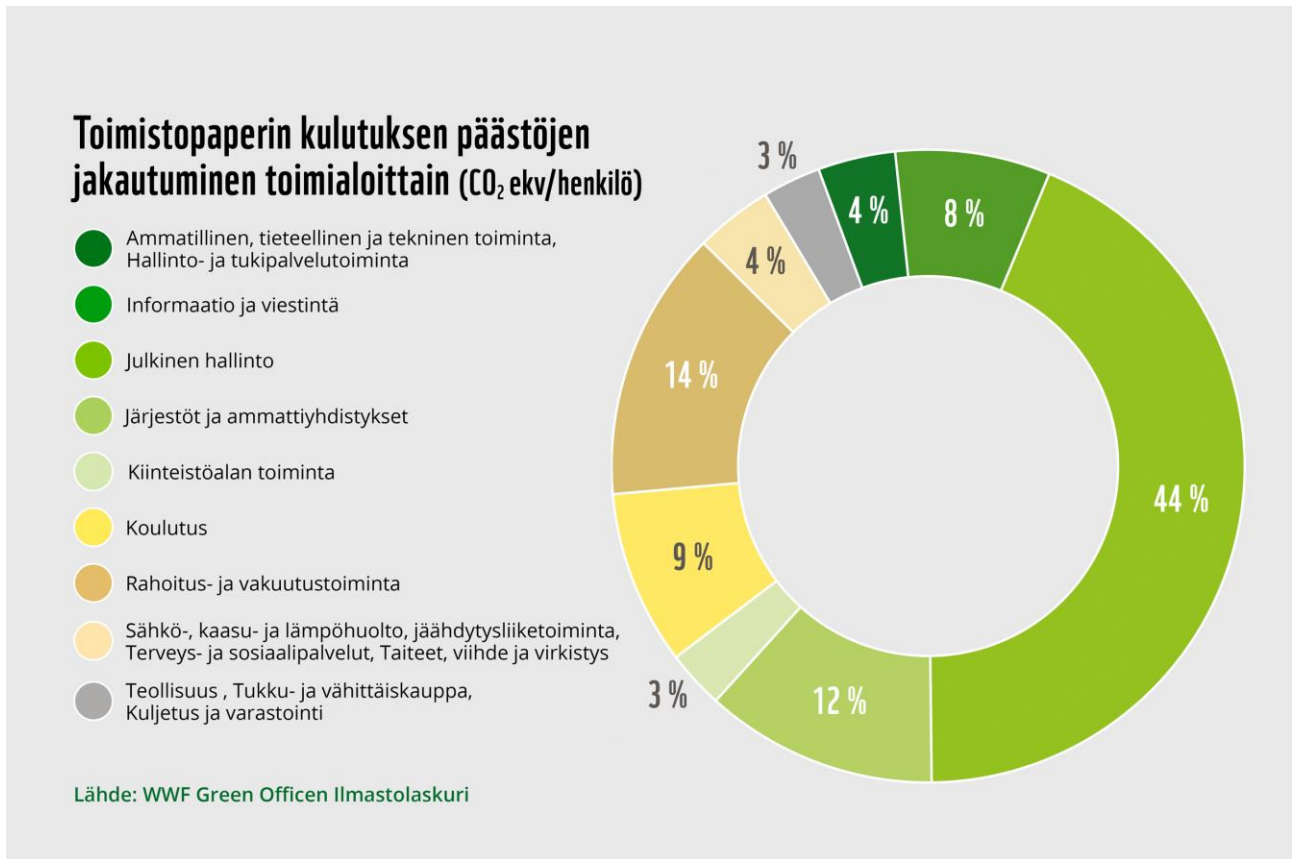
Toimialakohtaisessa vertailussa päästöjen yksikkönä on mittarista riippuen joko hiilidioksidit (kg CO₂) tai hiilidioksidiekvivalentit (kg CO₂ ekv.) henkeä kohden. Huomioitavaa myös on, että toimialakeskiarvojen osalta puhutaan hiilidioksidiesta kiloina henkilöä kohden, kun muualla raportissa puhutaan hiilidioksiditonneista.

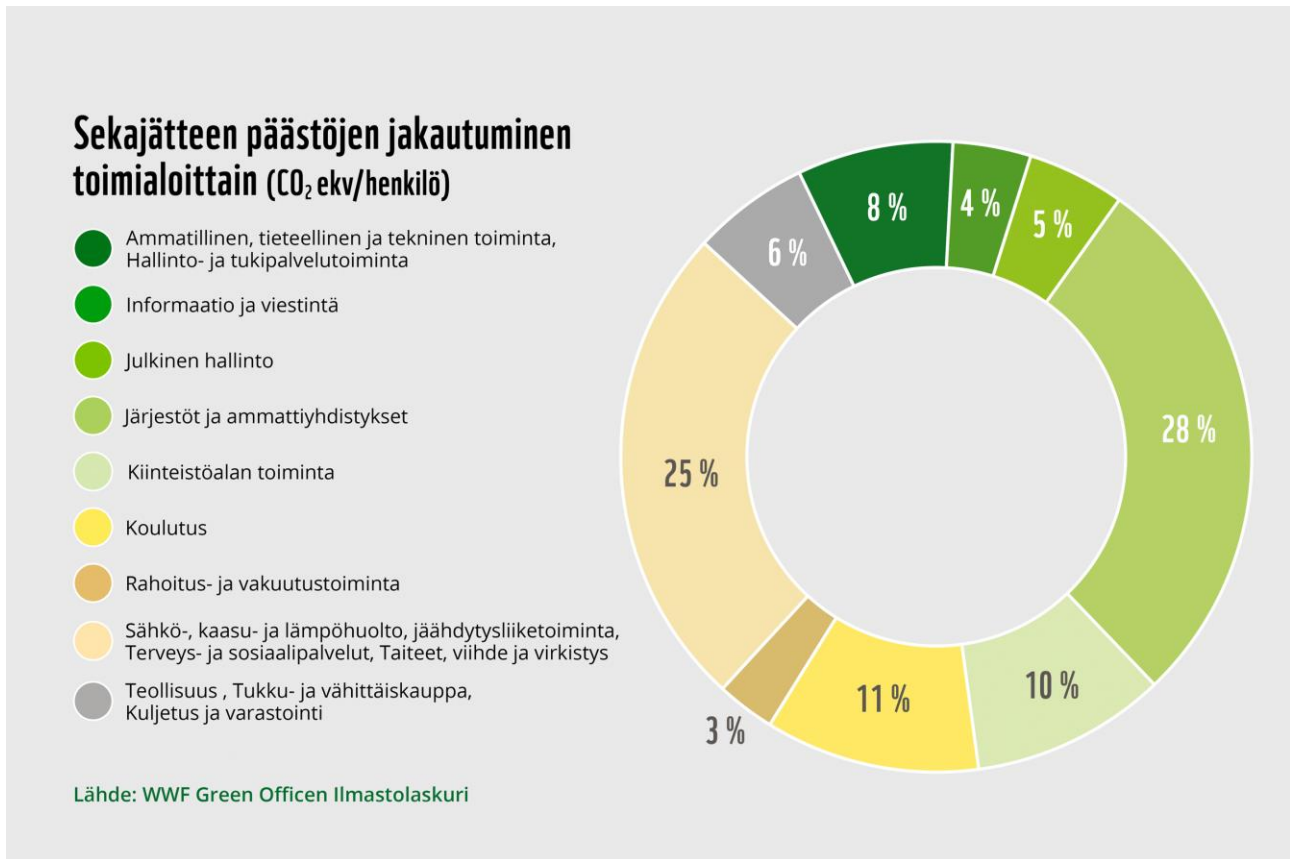
Kuva 9 Osuudet kertovat, millä toimialalla on raportoitu suhteellisesti eniten ostosähkön päästöjä (kg CO₂) henkilöä kohden.

Kuva 10 Osuudet kertovat, millä toimialalla on raportoitu suhteellisesti eniten lentoliikenteen päästöjä (kg CO₂ ekv.) henkilöä kohden.

Kuva 11 Osuudet kertovat, millä toimialalla on raportoitu suhteellisesti eniten toimistopaperin päästöjä (kg CO₂ ekv.) henkilöä kohden.

Kuva 12 Osuudet kertovat, millä toimialalla on raportoitu suhteellisesti eniten sekajätteen päästöjä (kg CO₂ ekv.) henkilöä kohden.

Kuvista 9, 10, 11 ja 12 sekä taulukosta 1 havaitaan, että toimialojen välillä on eroja siinä, kuinka paljon päästöjä keskimäärin syntyy.

Järjestöt ja ammattiyhdistykset -toimiala on tarkastelluilla mittareilla vertailtuna yksi suurimmista päästön aiheuttajista henkilöstömäärään suhteutettuna. Informaatio ja viestintä -toimialalla raportoitiin muita toimialoja huomattavasti enemmän ostosähköän päästöjä, mihin vaikuttaa se, että erään suuren organisaation ostosähköän päästöt sisältyivät nyt ensi kertaa raportointiin. Teollisuus, Tukku- ja vähittäiskauppa, Kuljetus ja varastointi toimialaryhmästä syntyi muita enemmän lentoliikenteen päästöjä, keskiarvoa nostaa erityisesti Teollisuus -toimialan päästöt. Julkisen hallinnon -toimialalla taas raportoitiin muita toimialoja enemmän paperihankintojen päästöjä.

Taulukko 1: Toimialavertailu ja kehitystrendi verrattuna vuoteen 2020

Toimialat	Ostosähkön päästöt		Lentoliikenteen päästöt		Toimistopaperin kulutuksen päästöt		Sekajätteen päästöt	
	kg CO2/henkilö trendi vs 2020		kg CO2/henkilö trendi vs 2020		kg CO2/henkilö trendi vs 2020		kg CO2/henkilö trendi vs 2020	
Green Office -verkoston päästöt keskimäärin	139	▲	251	▼	13	▲	13	▲
Ammatillinen, tieteellinen ja tekninen toiminta, Hallinto- ja tukipalvelutoiminta	41	▼	394	▼	3	▼	15	▲
Informaatio ja viestintä	1006	▲	246	▲	5	▲	8	▲
Julkinen hallinto	146	▲	22	▼	26	▼	9	▲
Järjestöt ja ammattiyhdistykset	582	—	430	▼	7	▲	54	▲
Kiinteistöalan toiminta	15	—	58	▼	2	▼	18	▲
Koulutus	47	▲	348	▲	5	▲	21	▲
Rahoitus- ja vakuutus toiminta	14	▼	369	▼	8	▲	5	▲
Sähkö-, kaasu- ja lämpöhuolto, jäähdytysliiketoiminta, Terveys- ja sosiaalipalvelut, Taiteet, viihde ja virkistys	134	▼	139	—	2	▼	47	▲
Teollisuus, Tukku- ja vähittäiskauppa, Kuljetus ja varastointi	3	▼	1 358	▼	2	▼	11	▼

▲ – Päästöjen kokonaismäärä on kasvanut verrattuna vuoteen 2020

▼ – Päästöjen kokonaismäärä on laskenut verrattuna vuoteen 2020

— Päästöjen kokonaismäärässä korkeintaan +/- 5 % muutos verrattuna vuoteen 2020

Kulutustapamittari

Kulutustapamittari on kyselytyökalu, jonka avulla kartoitetaan organisaatioiden henkilöstön arjen ympäristötekojen tasoa ja pyritään edistämään ympäristötietoisuutta. Henkilöstöä on kannustettu vastaamaan kyselyyn vallitsevan työtilanteen mukaisesti; jos vastaajan työpiste oli kotona, pyyntönä oli vastata kysymyksiin kotioloihin soveltuvasti.

Kulutustapamittari-työkalu uudistettiin kokonaisuutena vuonna 2022. Tavoitteena oli kehittää kyselystä entistä käyttäjäystävällisempi uudistamalla kysymyksiä, vastausvaihtoehtoja sekä huomioimalla etätyöskentely aiempaa paremmin. Näiden muutosten lisäksi uudistetussa Kulutustapamittari-työkalussa:

- Kysymysten ohittaminen on tehty mahdolliseksi hankinnat- ja liikkuminen -teemoihin liittyvissä kysymyksissä.
- Omapalveluun on luotu Kulutustapamittari-välilehti, jolta löydät sekä organisaatiosi linkin Kulutustapamittariin että kyselyn raportointiyhteenvedon.
-
- Raportointiyhteenvedoa on kehitetty ja tulokset ovat nyt selkeämmin luettavissa ja hyödynnettävissä.

Kulutustapamittariin vastasi yhteensä 5891 henkilöä. Vastauksia kertyi 125 organisaatiosta, ja organisaatioiden keskimääräiseksi vastausprosentiksi muodostui 39 prosenttia. Pistekeskiarvo oli 76,5/100. Pistekeskiarvolla viitataan siihen, kuinka ympäristöystävällinen tulos kyselystä on keskimäärin saatu. Mitä isompi luku, sitä ympäristövastuullisemmin arjessa on toimittu.

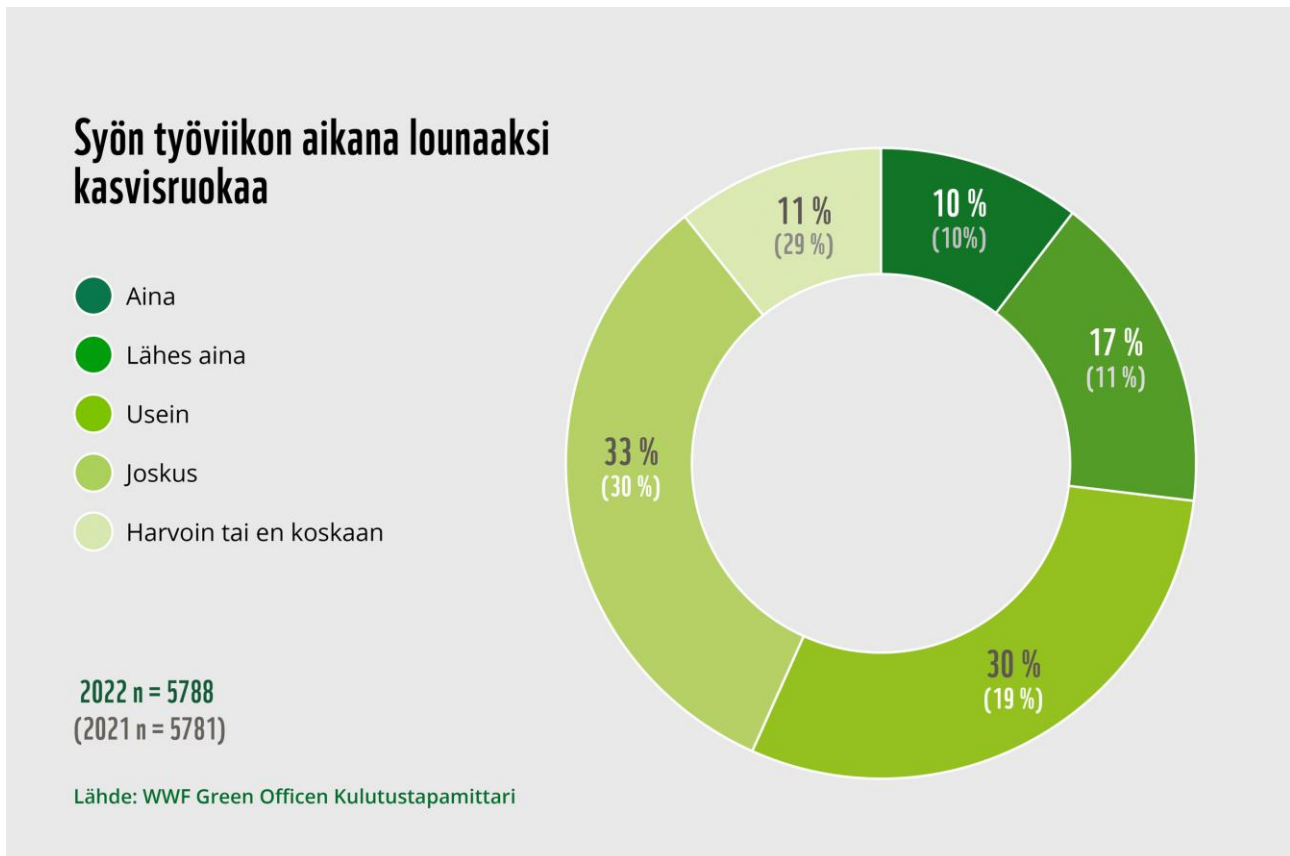
Etätyöskentely

Etätyöskentelyn suosio näyttäisi jatkuvan, minkä lisäksi organisaatiot ovat siirtymässä, tai ovat jo siirtyneet, yhä enenevässä määrin hybridimalliin. Hybridimallissa työskentely tapahtuu sekä työpaikalla että etänä. Etätyöskentely, kuten myös hybridimalli, mahdollistavat joustavan työnteon ja toimitilojen käytön, mikä vähentää tilan tarvetta toimipisteillä.

Etätyöskentelyn yleistyttyä on tärkeää, että työn aiheuttamat ympäristövaikutukset huomioidaan ja niitä vähennetään myös kotioloissa. Tämä näyttäisi toteutuvan paremmin juuri etänä kuin työpaikalla, sillä vaikuttaa siltä, että esimerkiksi valoja sammutellaan ahkerammin ja jätteitä lajitellaan tunnollisemmin kotioloissa. Muita etätyöskentelyn myönteisiä vaikutuksia ovat ruuhkien välttäminen ja siten liikkumisesta aiheutuvien päästöjen pienentyminen.

Yhä useampi suosii kasvipöytä lounasta

Keväällä 2022 Kulutustapamittariin vastanneista 10 prosenttia kertoi syövänsä lounaaksi päivittäin kasvisruokaa (kuva 13). Aina lounaalla kasvisruokaa syövien osuus on pysynyt samalla tasolla vuodesta 2019 lähtien. Lähes aina sekä usein kasvisruokaa lounaalla syövien osuudet ovat kuitenkin huomattavasti nousseet vuoden takaisesta. Vastaajista 16 prosenttia söi lähes aina kasvisruokaa (2020: 11 %), kun taas usein kasvisruokaa syövien osuudeksi muodostui 30 prosenttia (2020: 19 %). Joskus kasvisruokaa syövien osuus on myös kasvanut 33 prosenttiin (2020: 30 %). Vastaajista vain 11 prosenttia ilmoitti, että syö kasvisruokaa lounaalla vain harvoin tai ei koskaan (2020: 29 %).

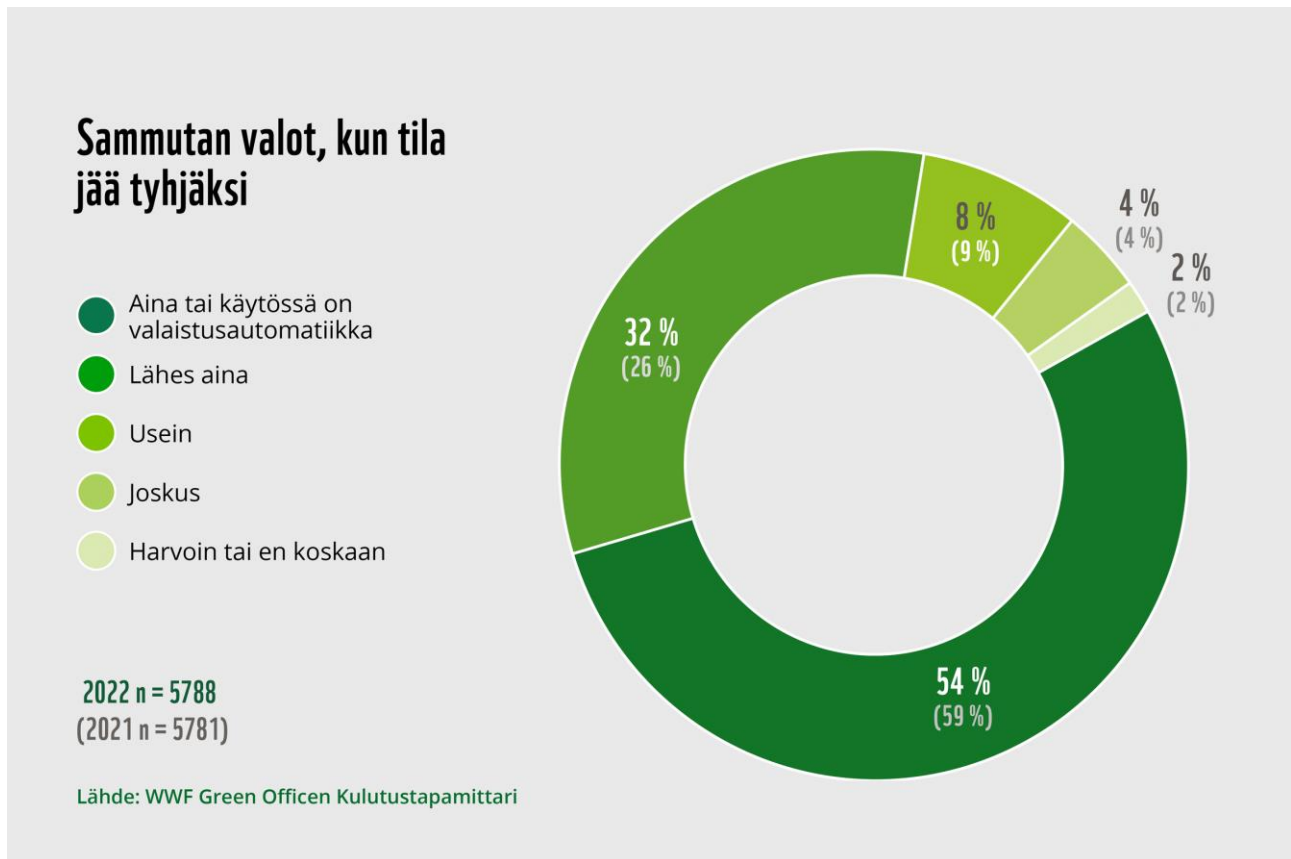

Kuva 13 Yhä useampi valitsee lounaaksi kasvisruokaa.

Kasvipöytä tuotteiden valikoima markkinoilla on kasvanut viime vuosien aikana. Kasvipöytä ruualla on lähes poikkeuksetta pienemmät ympäristövaikutukset kuin eläinperäisillä tuotteilla. Lihantuotanto vaatii paljon viljelypinta-alaa ja siitä syntyy ilmastonmuutosta kiihdyttäviä ja vesistöjä rehevöittäviä päästöjä. Lisäksi ruoka on yksi suurimmista syistä luonnon monimuotoisuuden romahtamisen taustalla. Kasvisruokailua voi edistää omassa organisaatiossaan esimerkiksi hankkimalla kasvipöytä tuotteita tarjoiluihin sekä kannustamalla henkilöstöä valitsemaan kasvisruokaa lautaselle.

Valoja sammutetaan ahkerasti

Vuoden 2022 vastaukset osoittavat, että valtaosa (54 %) huolehtii siitä, että valot eivät jää palamaan tilojen jäädessä tyhjiksi (kuva 14). Verrattuna vuoden 2021 vastaavaan lukuun (59 %), on tulos kuitenkin hieman alhaisempi. On hyvä kuitenkin huomioida, että aina-vaihtoehto pitää sisällään myös valaistusautomaatiikan, joka on tyypillisempää toimisto- kuin etätyöoloissa. Toisaalta valot aina tai lähes aina sammuttavien osuus on hieman kasvanut verrattuna edelliseen vuoteen: lähes aina tai useammin valot sammutti 86 % vastaajista vuonna 2022, kun vuotta aikaisemmin niin teki 85 %. Eron saattaa selittää esimerkiksi se, että kotitoimistolla valoja pyritään sammuttamaan ahkerammin kuin työpaikalla.

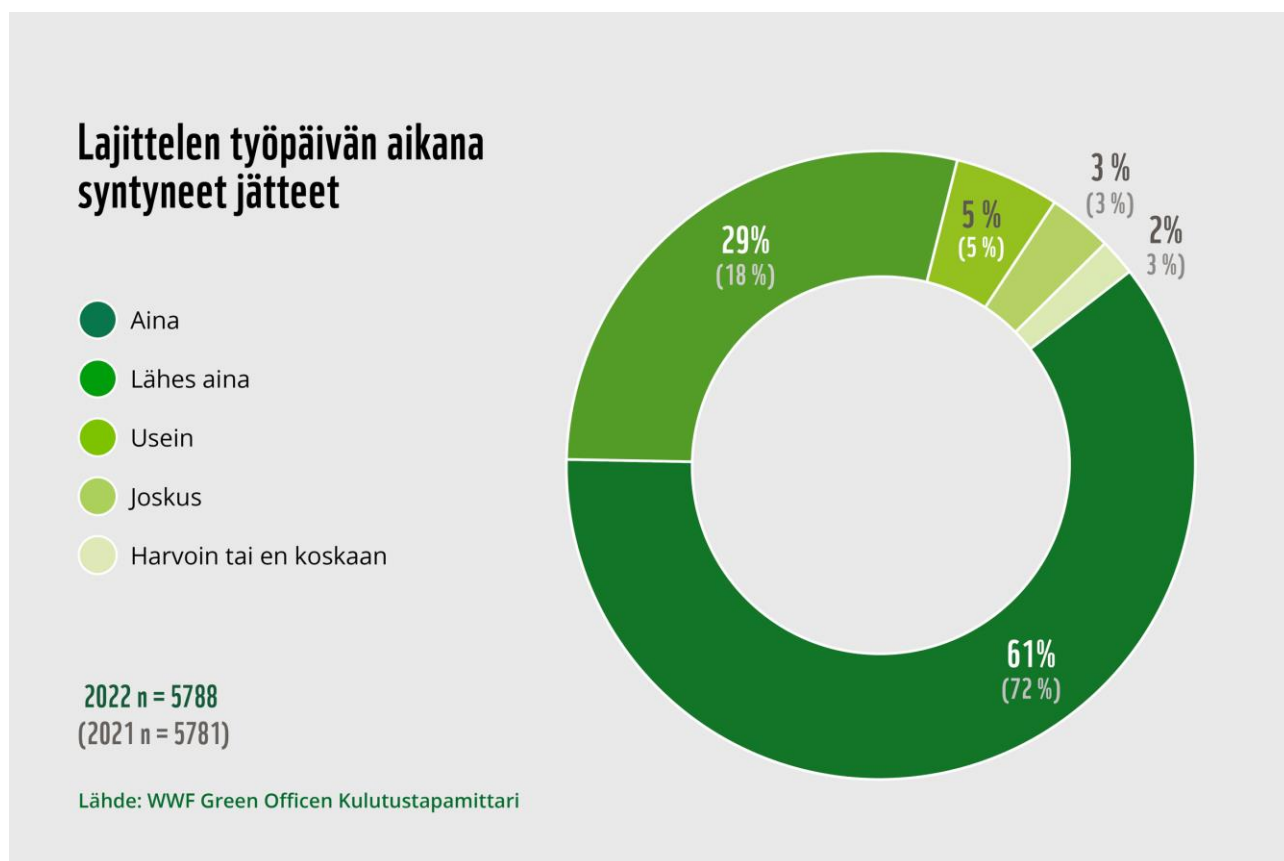

Kuva 14 Entistä harvempi jättää valot sammuttamatta tilojen jäädessä tyhjiksi.

On tärkeää, että työyhteisössä tiedetään, miten sähköä voi säästää. Henkilöstöä voi muistuttaa valojen sammuttamisesta esimerkiksi muistilapuilla. Jos toimiston valaistus on automatisoitu, koko henkilöstöä kannattaa opastaa oikeisiin toimintatapoihin ongelma- ja poikkeustapauksissa.

Paluu työpaikoille näkyy alhaisempana jätteiden lajitteluaktiivisuutena

Kyselyyn vastanneista useimmat kertoivat lajittelevansa jätteet aina (61 %) (kuva 15), mikä on selvästi alhaisempi luku kuin edellisvuonna (72 %). Vuonna 2022 jätteet lähes aina lajittelevien osuus (29 %) on kuitenkin kasvanut verrattuna vuoteen 2021 (18 %). Vastaavasti jätteet vain harvoin tai ei koskaan lajittelevien osuus oli laskenut 3 prosentista 2 prosenttiin. Tuloksista voidaan siis päätellä, että etätyöskentelyssä jätteet lajitellaan pääsääntöisesti aina, mutta työpaikoilla jätteiden lajittelu jää helpommin väliin. Aina tai lähes aina jätteet lajittelee kuitenkin liki 90 % vastaajista, joten Green Office -verkosto koostuu varsin tunnollisista jätteiden lajittelijoista.

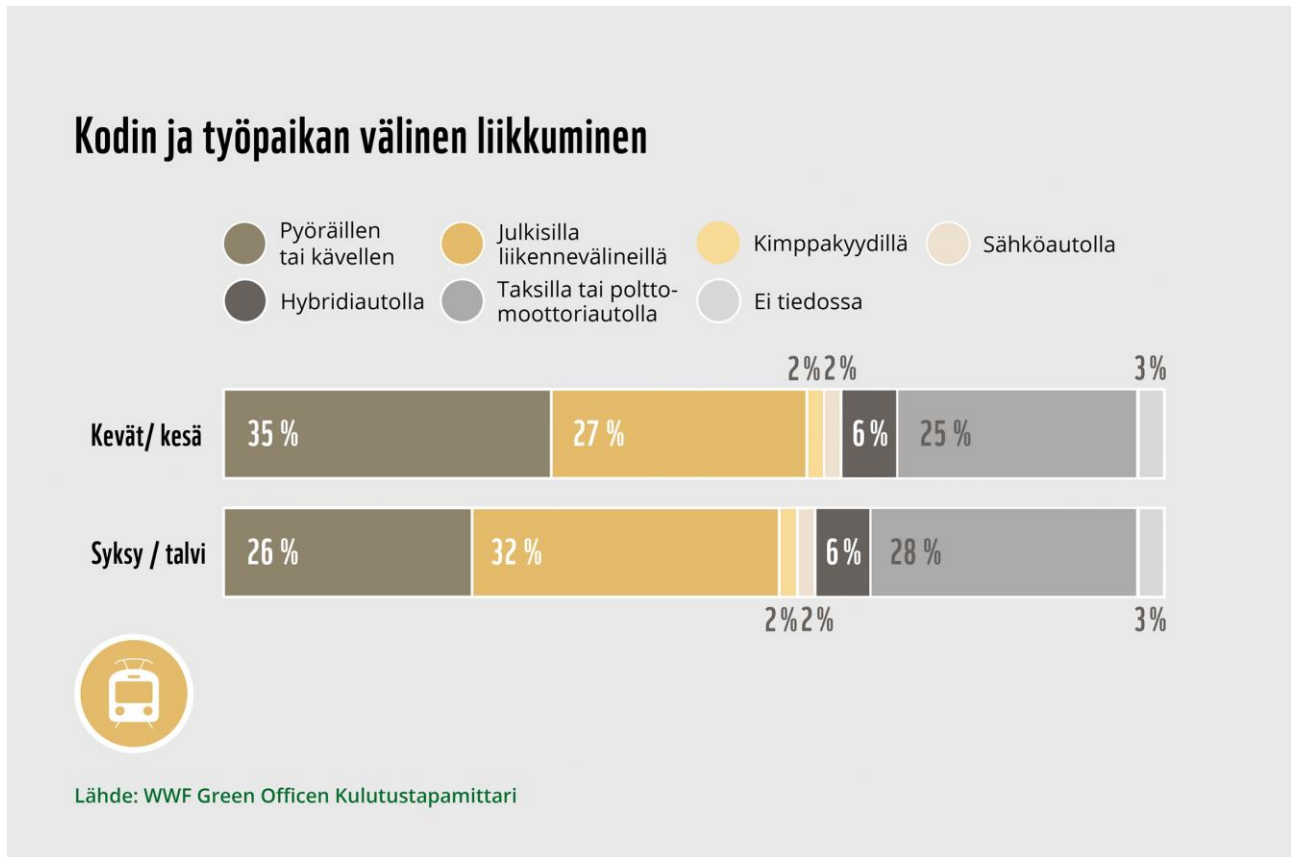

Kuva 15 Liki 90 % vastaajista lajittelee jätteet aina tai lähes aina.

Päästöjen vähentämisen kannalta jätteiden tehokas lajittelu on avainasemassa. Kierrättämällä ja jätteiden lajittelulla edesautetaan olemassa olevien materiaalien hyödyntämistä ja vähennetään luonnonvarojen ylikulutusta. Selkeät lajitteluohjeet helpottavat lajittelua. Jätteiden lajittelun kannalta onkin tärkeää, että lajitteluohjeistukset sekä -käytännöt käydään läpi sekä oman henkilöstön että myös muiden tiloissa toimivien kanssa.

Kodin ja työpaikan välinen liikkuminen

Uudistetussa Kulutustapamittarissa kodin ja työpaikan välinen liikkuminen on eritelty kevääseen ja kesään sekä syksyyn ja talveen (kuva 16). Erittely johtuu siitä, että keväällä ja kesällä kodin ja työpaikan välisestä liikkumisesta muodostuu vähemmän päästöjä. Päästöjen muodostumiseen vaikuttavat esimerkiksi loma-ajat, keliolosuhteet sekä mahdollisuus käyttää laajemmin eri kulkuneuvoja.

Kuva 16 Vaihtuvat keliolosuhteet näkyvät eroina kulkumuotojen valinnassa keväällä ja kesällä sekä syksyllä ja talvella.

Sähköautolla kodin ja työpaikan väliset matkat kulki kyselyn perusteella vielä suhteellisen pieni osuus (2 %). Osuus on kuitenkin kaksinkertainen verrattuna koko maan sähköautojen osuuden keskiarvoon (1 %) ([Traficom, 2022](#)). Vaikka sähköautolla ajettaessa raportoitavia liikkumisen päästöjä ei muodostu lainkaan, siirtyy ympäristörasite energiankulutuksen puolelle. Organisaation energiankulutukseen tämä ei välttämättä kuitenkaan vaikuta riippuen siitä, missä sähköauto ladataan.

WWF Green Office -verkoston päästölaskennan tulokset 2021

▲ – Päästöjen kokonaismäärä on kasvanut verrattuna vuoteen 2020

▼ – Päästöjen kokonaismäärä on laskenut verrattuna vuoteen 2020

— Päästöjen kokonaismäärässä korkeintaan +/- 5 % muutos verrattuna vuoteen 2020

Taulukko 2: Energia ja vesi

Energia ja vesi -teeman mittarit	Kulutussyksikkö	Kulutus 2021	Päästöt 2021 (tCO ₂)	Päästöt trendi vs. 2020
Käyttäjäsähkö	kWh	192 785 975	5 368	▲
Kiinteistöenergia	kWh	341 567 466	26 080	▲
Vesi	litraa	169 295 920	-	-

Taulukko 3: Liikkuminen työasiointimatkoilla

Liikkuminen työasiointimatkoilla -teeman mittarit	Kulutussyksikkö	Kulutus 2021	Päästöt 2021 (tCO ₂ ekv.)	Päästöt trendi vs. 2020
Lentoliikenne	hkm	24 938 836	8 509	▼
Laivaliikenne	hkm	24 485	3	▲
Tieliikenne	hkm	26 615 766	2 959	—
Joukkoliikenne: kaukoliikenne	hkm	2 593 734	5	▼
Joukkoliikenne: lähiliikenne	hkm	107 567	1	▲
Kävely ja pyöräily	hkm	44 567	-	-

Taulukko 4: Liikkuminen kodin ja työn välisillä matkoilla

Liikkuminen kodin ja työn välisillä matkoilla -teeman mittarit	Kulutussyksikkö	Kulutus 2021	Päästöt 2021 (tCO ₂ ekv.)	Päästöt trendi vs. 2020
Tieliikenne	hkm	8 839 067	777	—
Joukkoliikenne: kaukoliikenne	hkm	42 330	0,2	▼
Joukkoliikenne: lähiliikenne	hkm	2 471 228	66	▲
Kävely ja pyöräily	hkm	664 049	-	-

Taulukko 5: Hankinnat

Hankinnat-teeman mittarit	Kulutussyksikkö	Kulutus 2021	Päästöt 2021 (tCO ₂ ekv.)	Päästöt trendi vs. 2020
Toimistopaperi	kg	614 334	556	—
Painopaperi	kg	520 183	471	▲
Matkapuhelin	kpl	6321	380	▼
Kannettava tietokone	kpl	21 307	7461	▲
Näyttö	kpl	8000	4091	▲
Tablettitietokone	kpl	251	25	▼

Taulukko 6: Jätteet

Jätteet-teeman mittarit	Kulutussyksikkö	Kulutus 2021	Päästöt 2021 (tCO ₂ ekv.)	Päästöt trendi vs 2020
Sekajäte	kg	1 003 425	508	▲
Biojäte	kg	808 238	56	▼
Kartonki ja pahvi	kg	558 005	33	▲
Energiajäte	kg	619 101	254	—
Paperi	kg	729 918	766	▲
Muovi	kg	149 925	10	▲
Lasi	kg	70 354	40	▲
Metalli	kg	181 499	24	▼
Sähkö ja elektroniikkaromu SER	kg	67 286	48	—
Vaarallinen jäte	kg	50 175	71	▲

Taulukko 7: Kaikki teemat yhteensä

Teemojen mittarit yhteensä	Kulutussyksikkö	Kulutus 2021	Päästöt 2021 (tCO ₂ ekv.)	Päästöt trendi vs 2020
Energia yhteensä	kWh	349 978 181	31 449	▲
Liikkuminen yhteensä	hkm	66 477 206	12 318	▼
Hankinnat yhteensä	-	-	12 969	▲
Paperi yhteensä	kg	1 134 517	1027	—
Toimistolaitteet yhteensä	kpl	35 879	11 957	▲
Jätteet yhteensä	kg	4 237 925	1 811	▲
Kaikki yhteensä	-	-	58 546	▲